

Dosarul nr. 3ra-189/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – A. Cucerescu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – E. Clim, S. Iorgov, M. Moraru

ÎNCHEIERE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ludmila Bagrin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la anularea actului administrativ, recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă,

împotriva deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 17 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată :

La 12 septembrie 2017 Ludmila Bagrin s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat a recunoaște ilegală decizia nr. B-1472/17 din 24 august 2017, obligarea pârâtei să-i recalculeze și să-i achite pensie pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului de secție din cadrul Procuraturii Generale, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie, recalcularea de efectuat de fiecare dată din data de 1 a lunii în care a fost și va fi efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu.

În motivarea cererii reclamanta a invocat că a activat în organele procuraturii din anul 1986, având o vechime în muncă de procuror de 26 ani.

Începând cu 25 martie 2006, la atingerea vârstei de 50 ani în conformitate cu Legea cu privire la Procuratură nr. 118-XV din 14.03.2003, în vigoare la acel moment, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute, pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului lunar al procurorului în exercițiu și a durat aceasta până la

sfârșitul anului 2011. În conformitate cu art. 34 alin. (6) din Legea cu privire la Procuratură nr. 118-XV din 14.03.2003, procurorii pensionari beneficiau de dreptul de recalculare a pensiei în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, drept pe care l-a dobândit la 25.03.2006.

A menționat că odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu în baza Legii nr. 355-XVI din 23.12.2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar de la 01.01.2008 cuantumul pensiei i-a fost recalculat conform dreptului dobândit.

Însă, pârâta din motive neîntemeiate, nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel fiind lipsită de dreptul dobândit licit în anul 2006 la recalcularea pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an. Astfel, la data de 01 august 2017 s-a adresat cu cerere prealabilă întru restabilirea în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție potrivit prevederilor Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură și articolului XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

La data de 24 august 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale a expediat decizia nr. B-1472/17, prin care i s-a refuzat în admiterea cerințelor. A invocat că începând cu 01 iulie 2011, procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XVI din 14.10.1998.

Consideră decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1472/17 din 24 august 2017 ilegală și pasibilă de a fi anulată cu obligarea pârâtei de a-i recalcula și achita pensia conform cerințelor formulate. La examinarea cerințelor prealabile pârâta nu a determinat corect raportul juridic în cauză, circumstanțe importante pentru soluționarea litigiului, nu a luat în considerație că Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate alin. (3)-(10) din art. 73 al Legii nr. 294 din 25.12.2008 cu privire la Procuratură nu este aplicabilă în cazul din speță, deoarece contravine normelor CEDO, practicii unanim recunoscute a CtEDO, Constituției Republicii Moldova, Hotărârilor Curții Constituționale, legislației civile naționale și principiului securității juridice, instituit în jurisprudența instanțelor internaționale și naționale de justiție.

Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici a decis că „Stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică”.

Prin hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici Curtea Constituțională a reținut că „Dreptul cetățeanului la asigurarea cu pensie se află în dependență directă de caracterul activității social-utile prestate”.

A susținut că argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46² din Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care însă nu prevede faptul că, pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor, nu poate fi reținut deoarece art. 46/2 din Legea menționată a fost introdus prin LP nr. 56 din 09.06.11, MO nr. 107-109/01.07.11, art. 280, în vigoare 01.07.2011, care beneficiază de pensie din 25.03.2006.

Prin hotărârea din 17 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Ludmila Bagrin. S-a recunoscut ca fiind nefondată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1472/17 din 24.08.2017. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite Ludmillei Bagrin pensia pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului de secție din cadrul Procuraturii Generale. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze Ludmillei Bagrin pensia pentru vechime în muncă începând cu 05 aprilie 2013 ținând cont de majorarea generală a salariatului procurorului în exercițiu pe perioada de pensionare și de funcția deținută la data ieșirii la pensie. (f.d. 114, 120-126)

Prin decizia din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 17 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. (f.d. 151, 152-155)

Pentru a ajunge la această concluzie instanțele au reținut că Ludmillei Bagrin nejustificat nu i s-a recalculat de către Casa Națională de Asigurări Sociale pensia din 01 august 2016 cu 35 % în urma majorării salariului procurorului, fapt care este prevăzut în art. XXIX din Legea nr. 152 din 01.07.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și indică că începând cu 01 august 2016 salariul de funcție a procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului conform Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care desfășoară activitatea și de vechimea în muncă.

La 14 decembrie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei din 02 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de către Ludmila Bagrin ca fiind nefondată. (f.d. 158-161)

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel n-a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Consideră că instanța de apel la examinarea cauzei nu a ținut cont de prevederile art. 33 al Legii nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii (cu modificările și completările din 01.01.2017), care stabilește expres cazurile în care apare dreptul la reexaminarea pensiei.

De asemenea, instanțele nu au aplicat prevederile art. 46 alin. (1) din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative în vigoare până la data de 12.07.2018, care prevăd că actul legislativ produce efecte numai în timpul cât este în vigoare și nu poate fi retroactiv, or la moment o lege care să prevadă dreptul la recalcularea

pensiei procurilor nu este, deoarece a fost abrogată în anul 2011 și nu poate avea efect pe viitor.

La 08 februarie 2019 Ludmila Bagrin a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale ca fiind inadmisibil. (f.d. 167-168)

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 02 octombrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 14 decembrie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia, că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă, că recurenta indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată, că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenta și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune :

Recursul, declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas